

vinder, er Staten. Man ser efter Stormfloden den ene Inddæmning blive foretagen efter den anden, idet man siger: nu dæmme vi op efter den Spide, som Stormfloden har viist, saa er Sagen sikker, og naar man gjør det, saa ville alle Inddæmninger holde saa godt overfor Havets Raser, at Statskassens Indtægt vil blive sikker, og de private Foretagender ville ogsaa være saa sikre, at den Nytte, som Staten gjennem Skatter og paa indirekte Maade vil have af disse Inddæmninger, vil blive ganske betydelig. Altsaa alle private Personer have tabt ved Stormfloden, men de Erfaringer, som man har høstet ved Stormfloden, ville komme Staten til Nytte, og dette er en ny Grund til, at Staten bør gribe dybt i Pengepungen. Der er enkelte Spørgsmaal, som forekomme mig tvivlsomme. Der staar her, at der skal lægges et Dige mellem Raskov Fjord og Rødbj Fjord, og at alle indenfor liggende Bødsæiere skulle bidrage til Omkostningerne efter den Interesse, som de have i Anlægget. Jeg veed, at der ligger Dæmninger indenfor, som bleve ødelagte af Stormfloden og nu igjen ere opførte. Hvorledes skal Spørgsmaalet løses overfor Eierne af disse Dæmninger? Kan man sige: nu opfører Staten en Dæmning udenfor, som gjør Ederes Dæmninger overflødige; I have anvendt Tusinder paa disse Dæmninger i Vinterens Løb, men nu maa I igjen punge ud, uden derfor at faae nogen som helst Godtgjørelse. Jeg kan ikke se, at det Spørgsmaal er besvaret i Loven: Skulle disse Menneker, skjøndt de have opført Dæmninger for at forsvare sig selv, igjen bidrage, fordi deres Arealer blive beskyttede ved den store, af Staten foretagne Inddæmning. Dette er mig ikke klart; men naar der ikke staar Andet i Loven, maa jeg antage, at de komme til at betale to Gange, hvilket dog vilde være temmelig ubilligt. Der staar i § 2, at det Beløb, der efter Fradrag af Statskassens Tilskud udfordres til Anlægene, skal tilveiebringes ved Laan, som forrentes og afdrages af Eierne, men der staar længere nede, at samtlige Udgifter ved Digernes Anlæg skulle tilbagebetales af Eierne. Under „samtlige Udgifter“ gaa jo ogsaa de Udgifter, som Staten dækker, og der fremkommer saaledes herved en Modsigelse; Meningen kan ikke være, at Staten skal have sine 55,000 Rb. og 70,000 Rb. tilbage, Meningen maa være, at disse Beløb ere en Gave fra Staten. I § 3, staar der, at Enhver er pligtig at afgive den til Digernes Anlæg nødvendige Grund osv., hvilket jeg finder fuldkommen rigtigt, og at Enhver er pligtig at taale, at det til Opførelsen af Digernes nødvendige Materiale af Sten, Græstørv, Jord osv. mod Erstatning tages af hans Grund; men der staar ikke, at Enhver er pligtig til at taale, at man benytter hans Grund for at hente Materiale paa en Andens Grund. Det kan ikke hjælpe, at man har Lov til at hente Materialet, hvor man kan faae det, naar man ikke ogsaa har

Lov til at skyde den letteste. Gjenvei for at hente det. Jeg antager imidlertid, at det er Meningen, skjøndt det ikke staar i Loven, at Enhver er pligtig til naturligvis mod Erstatning at finde sig i, at man færdes over hans Grund for at komme til de Steder, hvor dette Materiale faas paa den nemmeste Maade. Endelig staar der i § 5, hvad jeg har lidt Betænkelighed ved, at de paagjældende Summer udbetales i 3 Aar. I og for sig siger dette ikke saa meget, hvis Betydningen ikke skal være den, at det skal være 3 Aar, inden Dæmningerne blive færdige. Er dette Betydningen, saa beklager jeg det, men er det kun Meningen, at Statens Tilskud skal fordeles paa 3 Aar i Stedet for at udbetales i 1 Aar, saa er det mindre væsentligt, idet der da kun er Tale om Renten. — Naar der nu spørges, hvilket Forholdstal, der bør lægges til Grund ved Bestemmelsen af Statens Tilskud, saa kan dette jo siges at være en Skønssag, men jeg skal dog hensille, om der ikke er Billighed i denne Betragtning: disse Dæmninger have staaet i Aarhundreder, bag disse Dæmninger har Befolkningen hidtil levet trygt, og dem har den opført og selv lappet paa. Hvad det vil koste paany at opføre disse Dæmninger i den Skikkelse, som de havde før den 13de November, maa Beboerne selv betale, men det forpæges, plus, som behøves for at bringe Dæmningerne fra den Spide, som de havde den 13de November, til den Spide, som er nødvendig for at betrygge mod en lignende Stormflod, maa Staten bære. Dette synes jeg, kunde være en billig Grændse, men det er Noget, som man kan tage og føle paa, at Udgiften dertil vil blive mere end 55,000 Rb. for Falsters og 70,000 Rb. for Lollands Bedkommende. Det foreskommer mig at være et billigt Udgangspunkt at sige, at hvad der kræves for at gjøre disse Dæmninger fra private Dæmninger til saakaldte Statsdæmninger — dette plus — skal Statskassen lægge til.

Frederiksen: Det er Stormfloden, der er Anledning til dette Lovforslag, og jeg tror ogsaa, at, naar man vil undersøge, hvorledes man bør bedømme den Sag, her ligger for, maa man vende tilbage til den almindelige Opfattelse, der gjorde sig gjældende ved Stormfloden. Jeg tager nu ikke i Betænkning at sige, at det da var den almindelige Opfattelse, at den Ulykke, som havde ramt en Del af Landet, burde bæres af hele Landet. Det var i Modsetning til alle andre Tab et Tab, som Ingen end ikke med den omhyggeligste Forudseenhed kunde forsiikre sig imod; det var med Rette, man stillede Erstatning af dette Tab sammen med Krigsfladeserstatning, og navnlig da den Erstatning, der blev givet for den Krigsflade, der ikke var forvoldt ved os selv eller ved egne Handlinger, men af Tjenden, ved Handlinger, som vi ikke kunde afværge, som vare ligesaa uafhængige af vor Villie som de Ulykker, her skete ved Sa-